

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/39/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113223957
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5113223957.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: MUDr. I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, W., právne zastúpená JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s.r.o., so sídlom Národná 17, Žilina, proti odporcovi: Žilinská teplárenská, a.s., so sídlom Košická č. 11, Žilina, IČO: 36 403 032, právne zastúpený Mgr. Richardom Karkóm, advokátom so sídlom J. na J. č. XX, W., o zaplatenie 2.435,63 eur s prísl., na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 14C/204/2013-187 zo dňa 27.10.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobný návrh, ktorým sa navrhovateľka domáhala voči odporcovi zaplatenia sumy 2.435,63 eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 21.07.2013 do zaplatenia. Vychádzal z toho, že navrhovateľka sa ako podielová spoluvlastníčka, prípadne výlučná vlastníčka nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území S. domáha náhrady za užívanie týchto nehnuteľností odporcom, ktorý má na nich postavenú stavbu „Odkaliska“. Okresný súd mal preukázané, že v inom konaní vedenom na tamojšom súde pod sp. zn. 2C/208/2009 bol vydaný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté v spore medzi navrhovateľkou a odporcom o vydaní bezdôvodného obohatenia na obdobnom skutkovom základe Vychádzal z názoru, že na rozdiel od výšky bezdôvodného obohatenia, tak ako bola určená v rozhodnutí Okresného súdu Žilina sp. zn. 2C/208/2009 nie je stanovenie trhovej hodnoty pozemku, príp. nájom za dočasné užívanie vyjadrenie bezdôvodného obohatenia, ktoré odporcovi vzniká užívaním navrhovateľkiných nehnuteľností. Znaleckým posudkom znalca Ing. Viliama Berešíka zistil všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie vecného bremena. Ďalej z tohto znaleckého posudku mal preukázané, že niektoré s navrhovateľkou označených nehnuteľností nie sú zastavané stavbou odporcu, príp. táto stavba je na nich zriadená iba čiastočne. Nemal tak pochybnosť o tom, že stavba „Odkaliska“ zasahuje do práv navrhovateľky.

Ďalej však ustálil, že stavba „Odkaliska“ je vodohospodárska líniová stavba a jej výstavba bola vo verejnom záujme povolená, postavená a uvedená do prevádzky za účinnosti zákona č. 138/1973 Zb. Ten v ust. § 37a vymedzoval kritériá zákonného vecného bremena a stanovil, že na výkon týchto oprávnení prináleží vlastníkovi náhrada, obdobne podľa predpisov o vyvlastnení a v prípade, že medzi vlastníkom a stavebníkom nedôjde k dohode, o náhrade rozhodne vodohospodársky orgán, ktorý je príslušný na povolenie vodohospodárskeho diela. V prejednávanej veci tak došlo k vzniku zákonného vecného bremena, ktorému zodpovedá oprávnenie odporcu na zriadenie a prevádzkovanie vodnej stavby a vlastníkom povinnosť trpieť zariadenie a prevádzkovanie vodnej stavby na ich pozemkoch, so vznikom nároku na náhradu. Odporca preto neužíva nehnuteľnosť bez právneho dôvodu a na jeho strane nevzniklo bezdôvodné obohatenie tak ako si to uplatňovala navrhovateľka. Na záver okresný súd zdôraznil, že priznanie odplaty nie je vecou súdneho konania a to pre nedostatok právomoci súdu, ale rozhoduje o nej príslušný štátny orgán, ktorý vydal rozhodnutie. Navyše náhrada mohla byť len jednorazová a nie vo forme opakujúceho sa plnenia.

Rozhodnutie o trovách konania podľa § 151 ods. 3 O.s.p. ponechal na čas po právoplatnom skončení veci.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka, ktorým sa domáhala jeho zmeny tak, že žalobnému návrhu bude v celom rozsahu vyhovené, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

Namietala nesprávny záver okresného súdu o tom, že odkalisko nachádzajúce sa na nehnuteľnostiach v jej vlastníctve je vodohospodárska líniová stavba. Uvedené tvrdenie označila za nepravdivé a ničím nepreukázané. Odporca na poslednom pojednávaní pred okresným súdom dňa 06.10.2015 tvrdil, že stavba odkaliska je vodohospodárska líniová stavba, avšak uvedenú skutočnosť ničím nepreukázal. Okresný súd napriek tomu jeho tvrdenia nekriticky akceptoval.

Poukázala na ust. § 139 ods. 3 Stavebného zákona, ktorý uvádza čo možno považovať za líniovú stavbu. Odkalisko vo výpočte týchto stavieb nie je uvedené. Rovnako odkalisko nie je možné považovať za vodovodný ani kanalizačný rad, nakoľko definícia slova „rad“ znamená viac jednotlivcov alebo vecí, usporiadaných vedľa seba alebo za sebou v jednej línii. Vodovodným alebo kanalizačným radom sa tak rozumie sústava vodovodných alebo kanalizačných potrubí, usporiadaných a pospájaných za sebou, vytvárajúca celkovú vodovodnú alebo kanalizačnú sieť. Logickým a ani jazykovým výkladom nemožno subsumovať odkalisko pod takúto líniovú stavbu. Naopak ide o vodnú stavbu v zmysle § 52 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách. Podľa § 52 ods. 1 písm. i) tohto zákona je vodnou stavbou aj odkalisko vytvorené hrádzovým systémom, na ktorej sa odpad ukladá hydraulickým spôsobom. Odkalisko je plošná vodná stavba, pričom ojedinele môže mať aj časť svojej hrádzy totožnú s ochrannou hrádzou toku (čo je líniová vodná stavba), ale to neznamena, že sa jedná o líniovú vodnú stavbu.

Ďalej navrhovateľka predložila register odkalísk, kde pod poradovým číslom 20 je zapísané odkalisko kat. 2 Žilinskej teplárenskej a.s..

Namietala, že okresný súd svoje závery dôsledne nevysvetlil, nedal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, ktoré s prejednávanou vecou súviseli, čím nepostupoval v súlade so základnými pravidlami, týkajúcimi sa odôvodnenia rozsudku v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.. Poukázala na to, že celá podstata odôvodnenia napadnutého rozsudku bola založená takmer na doslovnom odkopírovaní odôvodnenia Okresného súdu Žilina č. k. 7C/112/2012 zo dňa 17.06.2013. V tejto súvislosti uviedla, že súd by mal každý prípad posudzovať individuálne a brať do úvahy všetky okolnosti prejednávanej veci a nie iba skopírovať rozhodnutie inej právoplatne skončenej veci. Za zaujímavý označila postup okresného súdu v súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania znalcom Ing. Viliamom Berešikom za účelom určenia hodnoty opakujúcej sa odplaty za vecné bremeno. Ak považoval okresný súd žalobný návrh za skutkovo a právne nedôvodný, avšak znaleckým dokazovaním zisťoval výšku nároku jeho postup je neobvyklý a nevhodný. Okrem toho nikde v znaleckom posudku sa neuvádza, že odkalisko malo byť líniovou vodohospodárskou stavbou. V prílohe znaleckého posudku sa uvádza, že odkalisko bolo vybudované v roku 1985 ako umelá vodná nádrž, odkalisko popolčeka Žilinskej teplárenskej a.s., Žilina. Predmetná vodná stavba zaberá rozsiahlu plochu 12 ha a ide o štandardnú vodnú nádrž - plošnú vodnú stavbu.

Na záver poukázala na to, že okresný súd sa nezaoberal ňou predloženým právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Žilina č. k. 2C/208/2009-285, ktoré na podporu svojho nároku predložila.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne zrozumiteľné a preskúmateľné. Okresný súd vyčerpávajúco zdôvodnil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. V celom rozsahu sa stotožnil s jeho procesnou obranou, poukázal aj na právne závery prijaté v právoplatne skončenej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 7C/112/2012 v obdobnej veci (totožnosť predmetu sporu spočíva v uplatnenom nároku viacerých navrhovateľov na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie rovnamej stavby, nachádzajúcej sa na pozemkoch vo vlastníctve navrhovateľov). V tejto veci okresný súd s konečnou platnosťou ustálil, že zo strany odporcu nejde o užívanie predmetnej stavby bez právneho dôvodu, teda nedochádza u neho ani k bezdôvodnému obohateniu. Rozhodnutie okresného súdu bolo rozsudkom krajského súdu zo dňa 30.05.2014 pod sp. zn. 10Co/480/2013 ako vecne správne potvrdené.

Krajský súd ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu danom v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) , ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Z obsahu spisu mal krajský súd preukázané, že navrhovateľka sa domáhala úhrady žalovanej istiny na tom skutkovom základe, že odporca na pozemkoch, ktoré sú v jej vlastníctve, má postavenú stavbu odkaliska a bez právneho dôvodu užíva v súvislosti s touto stavbou jej pozemky. Poukázala na rozsudok Okresného súdu Žilina vydaného v konaní vedeného pod sp. zn. 2C/28/2009, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline v konaní pod sp. zn. 5Co 447/2012, ktorým jej bolo priznané bezdôvodné obohatenie za užívanie predmetných nehnuteľností odporcom za obdobie do 20.10.2011. Tým že odporca aj naďalej tieto nehnuteľnosti užíval, uplatňovala si žalovanú istinu za toto užívanie za obdobie od 21.10.2011 do 20.07.2013.

Na preukázanie svojich tvrdení navrhovateľka okrem iného predložila aj ňou spomínaný rozsudok Okresného súdu Žilina a rozsudok Krajského súdu Žilina.

Z obsahu týchto rozhodnutí vyplýva, že na rovnakom skutkovom základe, len za skoršie časové obdobie ako v prejednávanej veci, sa navrhovateľka domáhala vydanie bezdôvodného obohatenia s tým, že jej žalobnému návrhu bolo vyhovené. Z odôvodnenia týchto rozhodnutí možno zistiť, že odporca užíval stavbu odkaliska, ktorá sa nachádza na nehnuteľnostiach patriacich navrhovateľke a táto má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia s tým, že sa okresný súd zaoberal posúdením dôvodnosti výšky uplatneného bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že navrhovateľka má naň nárok v zmysle nájomného, ktoré by mohla za nájom sporných nehnuteľností požadovať.

Odvolačný súd sa na základe odvolania odporcu Žilinskej teplárenskej a.s. proti rozsudku okresného súdu vydaného v konaní sp. zn. 2C/208/2009 zaoberal preskúmaním správnosti výšky priznanej žalovanej istiny. Odporca namietal správnosť záverov znaleckého posudku, z ktorého okresný súd v tejto veci vychádzal. Odvolačný súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Odporca vo vyjadrení k žalobnému návrhu navrhovateľky (č.l. 34 spisu) nesúhlasil s výškou žalovanej istiny a so spôsobom jej určenia. Nezaoberal sa nedôvodnosťou nároku navrhovateľky čo do jej základu, nevyjadroval sa k oprávnenosti užívania navrhovateľkiných nehnuteľností jeho osobou. Rovnako tak neurobil ani na pojednávaní konanom dňa 21.11.2013, ktoré okresný súd odročil za účelom nariadenia znaleckého dokazovania, predmetom ktorého bolo určenie hodnoty ročnej opakujúcej sa odplaty zodpovedajúcej vecnému právu stavby na cudzom pozemku a právu prechodu cez pozemok a užívaniu pozemku pre obhospodarovanie stavby.

Na následnom pojednávaní konanom dňa 06.10.2015 odporca poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C 112/2012, v ktorom bol vydaný rozsudok, kde sa viacero fyzických osôb domáhalo taktiež zaplatenia nájmu a žaloba bola zamietnutá. Odporca súdu predložil predmetné súdne rozhodnutie. Z obsahu tohto rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľia v rade 1/ - 18/, odlišní od navrhovateľky v tomto konaní, ako spoluvlastníci nehnuteľnosti sa domáhali voči odporcovi Žilinská teplárenská a.s. vydania bezdôvodného obohatenia, nakoľko ich nehnuteľnosti užíva odporca na ukladanie pevného odpadu - popoľčka bez nájomnej zmluvy, čím sa bezdôvodne obohacuje. Predmetný rozsudok okresného súdu bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline vydanom v konaní sp. zn. 10Co/488/2013. V prejednávanej veci okresný súd zamietol žalobný návrh s tým, že odporca neužíva nehnuteľnosti navrhovateľov bez právneho dôvodu, nakoľko má zo zákona o vodách v zmysle § 37a zákona č. 382/1973 k týmto nehnuteľnostiam právo vyplývajúce z vecného bremena.

Na základe uvedených zistení možno konštatovať, že vo veci vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie navrhovateľkiných nehnuteľností odporcom bolo rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/208/2009. V tomto konaní súd riešil otázku (ne) oprávnenosti užívania sporných nehnuteľností odporcom. V súdnej veci sa opätovne rieši rovnaká otázka (ne) oprávneného užívania sporných nehnuteľností odporcom, ktorá má význam pri rozhodovaní o vydaní bezdôvodného obohatenia uplatneného navrhovateľkou. Rozdiel medzi skorším rozhodnutím a aktuálnou súdenou vecou je v období za ktoré si navrhovateľka žalovaný nárok uplatňuje.

V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné poukázať na závery rozhodnutia Ústavného súdu SR z č. k. II. ÚS 349/09-36 zo dňa 20.01.2010 podľa ktorého „Treba konštatovať, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z § 135 ods. 2 O.s.p., ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 O.s.p. konajúci všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Pokiaľ pri riešení prejudiciálnej otázky zaujme odlišné stanovisko, je takýto jeho postup, resp. z neho vyplývajúci záver arbitrárny pre jednoznačný rozpor so zákonom“.

Ďalej treba poukázať na to, že k materiálnym normám ústavného poriadku, ktoré aj všeobecný súd pri výklade aplikácii noriem jednoduchého práva musí brať do úvahy, patrí jeden z ťažiskových znakov právneho štátu, a to princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. V tejto súvislosti ústavný súd už rozhodol, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej, nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani k dôvere na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

Ak sa chcel okresný súd pri svojom rozhodovaní v prejednávanej veci odkloniť od záverov predchádzajúceho rozhodnutia vydaného v analogickom prípade pod sp. zn. 2C/208/2009 mal sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dôsledne s touto skutočnosťou vysporiadať, naviac keď na uvedené rozhodnutie poukázala v rámci uplatňovaného nároku aj samotná navrhovateľka. Okresný súd však uvedené rozhodnutie úplne opomenul, neuviedol z akého dôvodu v rovnakej veci rozhodol odlišne. Naviac, možno prisvedčiť navrhovateľke, že okresný súd doslova citoval odôvodnenie rozhodnutia vydaného vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C/112/2012. Z obsahu odôvodnenia tohto rozhodnutia sa môže javiť, že ide o obdobný prípad ako v prejednávanej veci. Z predmetného rozhodnutia však vyplýva, že sa v ňom navrhovateľa (odlišní od osoby navrhovateľky v súdnej veci) domáhajú voči rovnakému odporcovi ako navrhovateľka, t.j. Žilinskej teplárenskej a.s. vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností, ide však o iné nehnuteľnosti, než tie vo vzťahu ku ktorým sa vydania bezdôvodného obohatenia domáha navrhovateľka. Okresný súd už bližšie nevysvetlí, z akého dôvodu prihladal na rozhodnutie vydané v tomto konaní.

Ďalej je potrebné prisvedčiť navrhovateľke, že okresný súd bez bližšieho zdôvodnenia konštatoval existenciu zákonného vecného bremena odporcu na sporných nehnuteľnostiach, keď dospel k záveru, že na nich nachádzajúca sa stavba má charakter líniovej stavby. Svoje právne závery o tom, že ide o líniiovú stavbu žiadnym spôsobom nevysvetlil. Obmedzil sa na citáciu zákonných ustanovení, ktoré na prejednávanej veci aplikoval, uviedol, ktoré dôkazy vo veci vykonal a aké skutočnosti z týchto dôkazov vyplývali. V žiadnom listinnom dôkaze, ktorý bol v súvislosti s predmetnou stavbou oboznamovaný nie je *expressis verbis* uvedené, že ide o líniiovú stavbu. Pokiaľ okresný súd na základe údajov v týchto rozhodnutiach k takémuto záveru dospel, mal uviesť úvahy, ktoré použil pri hodnotení týchto dôkazov a na základe ktorých konkrétne tam uvádzaných skutočností ustálil, že ide o líniiovú stavbu.

Absencia všetkých vyššie uvedených úvah okresného súdu mala za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, pre ktorú krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní okresný súd vysvetlí akými úvahami sa riadil, ak neakceptoval predchádzajúce súdne rozhodnutie týkajúce sa rovnakého nároku navrhovateľky, ktorý uplatnila za iné časové obdobie. Tiež sa dôsledne vysporiada s tým, že uvedie z ktorých konkrétnych dôkazov vychádzal, keď dospel k záveru, že stavba nachádzajúca sa na sporných nehnuteľnostiach má charakter líniovej stavby. Uvedie ktoré konkrétne dôkazy na preukázanie týchto skutkových tvrdení boli vykonané a aké konkrétne skutočnosti preukazujúce tieto závery z nich zistil. V novom rozhodnutí zároveň rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.